

Thông tin về Thiên nhiên và Bảo tồn

Nguồn: *Tiền phong*

Số: 153 Ngày: 1/6/08

Trạm cách ly gấu hơn 10 tỷ đồng xây xong để đây

Hơn một tháng sau khi khánh thành trạm cách ly gấu tiêu chuẩn quốc tế đặt ở vùng đệm Vườn Quốc gia Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc, với kinh phí ban đầu 10 tỷ đồng và năng lực tiếp nhận 100 gấu trưởng thành, toàn trại gần như vẫn an bình bất động. *Tiền phong* phỏng vấn ông Tuấn Bendixsen, Trưởng Đại diện Tổ chức Động vật châu Á (AAF), tổ chức đứng ra xây dựng trạm cách ly gấu hiện đại đầu tiên ở Việt Nam.

Ông Tuấn Bendixsen cho biết mục đích chính của việc xây dựng trạm cách ly gấu này là để tiếp nhận những con gấu bị tịch thu trên lãnh thổ Việt Nam, nuôi cho đến khi có thể thả chúng về môi trường tự nhiên hoặc cho đến khi chúng qua đời.

Trạm cách ly còn có mục đích trước mắt là kịp tiếp nhận 80 cá thể gấu nuôi nhốt trái phép ở tỉnh Quảng Ninh bị phát hiện hồi tháng 9/2007? Lãnh đạo Bộ NN&PTNT có biết mục đích cụ thể này của các ông không?

Sau đợt kiểm tra 80 con gấu không gắn chip cuối tháng 9 năm ngoái, đại diện cơ quan quản lý còn bàn hướng xử lý là tịch thu toàn bộ 80 con. Chúng sẽ được đưa lên trung tâm cứu hộ động vật hoang dã ở Sóc Sơn, Hà Nội, rồi chuyển về trại cách ly Tam Đảo. Cam kết rất cao khiến

chúng tôi càng hăng hái đẩy nhanh hơn tiến độ xin phép và xây dựng trại cách ly.

Trạm được xây dựng đúng tiến độ nhưng, đến bây giờ, 80 con gấu vẫn tạm cư ở sáu trại nuôi gấu ở Quảng Ninh. Ông có tiền liệu việc tịch thu gấu ở Việt Nam không hề dễ dàng cả về pháp lý lẫn tài chính không?

Hệ thống luật pháp ở Việt Nam, có thể nói, là một trong những mẫu mực về bảo tồn động vật hoang dã với những điều khoản, quy định rất rõ ràng. Cho dù có một số điểm chưa hoàn chỉnh, tôi nghĩ, nhiều nước trên thế giới phải học Việt Nam về kinh nghiệm xây dựng pháp luật xử phạt các vi phạm bảo tồn. Về gấu, trong khi Trung Quốc chỉ xếp chúng vào nhóm II - tức là vẫn có thể khai thác gấu trong tự nhiên, Việt Nam lại xếp nó vào nhóm I - tức là cấm khai thác ở mọi hình thức, từ săn bắt, vận chuyển, đến sử dụng các sản phẩm từ gấu.

Về tài chính, chúng tôi biết Việt Nam gặp phải khó khăn vì còn phải đầu tư vào nhiều lĩnh vực bảo tồn khác quan trọng không kém. Chính vì thế, ngay từ đầu, chúng tôi đề xuất chịu mọi phí tổn trong quá trình tịch thu gấu cho đến nuôi dưỡng gấu.

Các ông chi hết bao nhiêu tính đến thời điểm này để tiếp nhận 80 con gấu?

Ngoài hơn 10 tỷ đồng kinh phí xây dựng trại cách ly, chúng tôi còn chuẩn bị cho bộ máy vận hành trạm với khoảng 20 nhân viên được đào tạo bài bản. Về thức ăn, bên cạnh việc khai thác một số loại rau, củ quả bản địa, chúng tôi nhập thức ăn từ Mỹ. Chúng tôi đã nhập 500 bao thức ăn, tương đương 10.000 kg...

Nhưng Chính phủ đã quyết định không tịch thu 80 con gấu nữa?

Lúc đầu cơ quan quản lý nói không có chỗ chứa gấu tịch thu, chúng tôi khẩn trương làm chỗ chứa. Sau họ bảo không có tiền, chúng tôi nói sẽ chu cấp toàn bộ tiền. Vậy mà...

Sao ông không nêu với ông Hà Công Tuấn, Cục trưởng Kiểm lâm, về thất mắc đó của ông?

Tôi có nói, nếu quả tình không tịch thu được 80 con gấu kia, cơ quan quản lý cứ thẳng thắn để chúng tôi đỡ tốn công sức chuẩn bị. Thức ăn nhập về rồi, trại cách ly dựng lên rồi. Sắp tới đây, giai đoạn hai của dự án nâng cấp trại cách ly trị giá 50 tỷ đồng cũng sẽ được Thủ tướng Chính phủ xem xét.

Rất tiếc là quyền xử lý gấu bây giờ không thuộc Cục Kiểm lâm nữa, không thuộc Bộ NN&PTNT nữa. Phó Thủ tướng Hoàng Trung Hải đã ký Quyết định 478/TTg-NN ngày 31/3/2008 về việc xử lý 80 con gấu, theo đó, chỉ xử phạt hành chính và cho phép các hộ

nuôi gấu tiếp tục nuôi với điều kiện đảm bảo chuồng trại.

Nhưng thực tế Quyết định của Phó Thủ tướng Hoàng Trung Hải trên cơ sở đề xuất của Bộ NN&PTNT mà thực chất là của Cục Kiểm lâm. Vậy ông có hỏi ông Tuấn tại sao Cục Kiểm lâm lại soạn thảo công văn đề xuất trái với ý chí của chính Cục Kiểm lâm, trái với hàng loạt văn bản của chính Bộ NN&PTNT cũng như của Chính phủ không?

Tôi có tìm hiểu nhưng không ra được câu trả lời.

Lần gặp nhau gần đây nhất giữa ông với ông Hà Công Tuấn là khi nào và ông có thể cho biết các ông thảo luận những gì không?

Từ sau khi khánh thành trung tâm ở Tam Đảo, chúng tôi vẫn thường xuyên có cuộc gặp. Hôm 14/5, tôi sang Cục Kiểm lâm theo đề nghị của bên đó để bàn về việc đề nghị chúng tôi tiếp nhận ba con gấu vừa bị tịch thu ở Quảng Ninh tuần trước và hai con khác tịch thu ở tỉnh Quảng Trị.

Tôi nói chúng tôi sẵn sàng tiếp nhận năm con gấu đó nhưng vấn đề là phải có thái độ nhất quán trong xử lý vi phạm, phải cam kết thực thi pháp luật, phải áp dụng luật bình đẳng với tất cả các vụ vi phạm. Bên cơ quan quản lý nói họ rất kiên quyết và rất nhất quán.

Cám ơn ông!

Quốc Dũng
(thực hiện)